

Áfára vonatkozó információk a brexit után

Az Egyesült Királyság 2020. január 31-én éjfélkor kilépett az Európai Unióból (brexit), 2020. december 31-én pedig a kilépést követő átmeneti időszak is lezárult. Az átmeneti időszakban az Egyesült Királyság továbbra is alkalmazta az EU joganyagát, a gyakorlatban része volt a belső piacnak és a vámunióknak, azonban e jogállása 2021. január 1-jén megszűnt, ezért ettől az időponttól harmadik államnak tekintendő és a harmadik államra vonatkozó szabályok irányadóak a tekintetében is. A következőkben azokról az általános forgalmi adóval kapcsolatos információkról, kérdésekről olvashat, amelyek a gazdálkodó szervezeteket és a természetes személyeket érintik, érinthetik a brexit következményeként.

Az Európai Bizottság honlapján elérhető legfontosabb anyagok:

- a [kilépési megállapodás](#) magyarul,
- a kilépési megállapodás [tervezete](#) angolul és [magyarázata](#) magyarul,
- [felkészülési értesítések](#),
- [Hogyan célszerű felkészülni a Brexitre?](#),
- [Az Európai Unió és az Egyesült Királyság – új partnerség kialakítása](#),
- [Az Egyesült Királyság EU-ból való kilépése és a vámügyekre, valamint a közvetett adózásra vonatkozó uniós szabályok](#),
- [Az Egyesült Királyság Unióból való kilépése és a hozzáadottérték-adóra vonatkozó uniós szabályok](#).

1. Határon átnyúló termékértékesítések, termékbeszerzések

A határon átnyúló termékértékesítések, termékbeszerzések a továbbiakban **nem alkalmazhatók az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény** (a továbbiakban: Áfa tv.)

- Közösségen belüli (adómentes) termékértékesítésre,
- Közösségen belüli termékbeszerzésre, illetve
- távolsági értékesítésre

vonatkozó szabályai.

Nem kell tehát az 'A60-as számú összesítő nyilatkozatot benyújtani, valamint az Egyesült Királyságban letelepedett partner közösségi adószámát sem kell feltüntetni a számlán.

Kivéve, ha az Egyesült Királyságban székhellyel rendelkező adóalany valamely tagállamban állandó telephelyet tart fenn, vagyis a Közösség területén letelepedettnek tekintendő. Ebben az esetben ugyanis az állandó telephely által vagy az állandó telephely felé/részére teljesített ügyletekben, termékértékesítés/termékbeszerzés esetében, ha a termék feladási és rendeltetési helye egyaránt a Közösség területén van, az összesítő nyilatkozatot be kell nyújtani, valamint a számlázás során közösségi adószámot is fel kell tüntetni.

Az átmeneti időszak lejártával **az Egyesült Királyságra a harmadik országra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni**, így

- az Egyesült Királyságból az EU-27 területére irányuló termékértékesítésekre az Áfa tv. **termékimportra**,
- az Egyesült Királyságba irányuló termékértékesítésekre pedig az Áfa tv. **termélexportra**

vonatkozó előírásai érvényesek.

Továbbra is a Közösségen belüli ügyletekre vonatkozó szabályok szerint kell kezelni azonban, ha

- az Egyesült Királyságból valamely tagállamba – például Magyarországra – vagy
- valamely tagállamból – például Magyarországról – az Egyesült Királyságba

adnak fel vagy fuvaroznak el terméket úgy, hogy **a feladás vagy fuvarozás 2020. december 31. előtt kezdődött és ezt követően ért véget.**

Tehát ezek az ügyletek Közösségen belüli termékértékesítésnek, Közösségen belüli termékbeszerzésnek, távértékesítésnek tekintendők.

A kilépési megállapodás rendelkezik arról is, hogy az említett ügyletek, valamint **az átmeneti időszak vége (2020. december 31.) előtt** az Egyesült Királyság és valamely tagállam – például Magyarország – közötti **határon átnyúló ügyletek** vonatkozásában 2020. december 31-től számított 5 évig továbbra is az EU-s áfarendelkezéseket kell alkalmazni az adóalany jogaira és kötelezettségeire.

2. Határon átnyúló szolgáltatások

A határon átnyúló, tagállamok és harmadik országok közötti szolgáltatásnyújtások kapcsán *a Tanács 2006. november 28-i 2006/112/EK irányelve a közös hozzáadottértékadó-rendszerről (a továbbiakban: HÉA-irányelv)* **különböző hozzáadottértékadó-fizetési és -bevallási rendszereket szabályoz.**

A **szolgáltatások teljesítési helyére vonatkozóan** az egyes ügylettípusokra különböző szabályokat állapít meg

- a HÉA-irányelv,
- a HÉA-irányelv végrehajtási intézkedéseinek megállapításáról szóló 2011/282/EU végrehajtási rendelet, amely a tagállamokban közvetlenül hatályos és alkalmazandó, valamint
- e szabályokkal összhangban az Áfa tv.

A **szolgáltatások teljesítési helye határozza meg, hogy hol keletkezik adófizetési kötelezettség az ügylet után.** A teljesítés helye több tényezőtől függ, többek között a szolgáltatás tartalmától, jellegétől, a szolgáltatást igénybevevő személyétől (adóalany vagy nem adóalany az igénybevevő).

Az Egyesült Királyságot harmadik országgént kell kezelni az áfa szempontjából, de **néhány kivételtől eltekintve** – Közösségen kívül letelepedett nem adóalanyoknak nyújtott, az Áfa tv. 46. §-ban meghatározott szolgáltatások – **az Egyesült Királyság kilépése a szolgáltatásnyújtás teljesítési helyét nem változtatja meg.** Ugyanakkor változik a szolgáltatásnyújtás igénybevevőjére vonatkozó igazolás módja. Harmadik országban letelepedett igénybevevő adóalany esetében ugyanis az adóalanyiség igazolása nem érvényes közösségi adószámmal történik, hanem arra a Héa-irányelv végrehajtási intézkedéseinek megállapításáról szóló 2011/282/EU végrehajtási rendeletben részletesen meghatározott más szabályok vonatkoznak.

Emellett – a termékértékesítésekhez, termékbeszerzésekhez hasonlóan – a szolgáltatásnyújtásra is érvényes, hogy **az Egyesült Királyságban letelepedett adóalany által igénybevett, vagy általa nyújtott szolgáltatásokhoz kapcsolódóan** – a Közösség területén lévő állandó telephely érintettségével megvalósuló ügyletek kivételével – **nem kell benyújtani az 'A60-as számú összesítő nyilatkozatot, illetve a közösségi adószámot nem kell a számlán feltüntetni.**

3. Pénzügyi képviselő

Az Áfa tv. szerint a harmadik országbeli adóalanyoknak **kötelező pénzügyi képviselőt megbízniuk**, ha a Közösség területén gazdasági céllal nem telepedtek le, de Magyarországon teljesített ügyleteik után adófizetési kötelezettségük keletkezik.

Mivel 2021. január 1-jétől az Egyesült Királyságot harmadik országgént kell kezelni, a pénzügyi képviselő megbízása **a Magyarországon (és a Közösség más tagállamában) nem, de az Egyesült Királyságban gazdasági céllal letelepedett** – gazdasági célú letelepedés hiányában lakóhellyel vagy szokásos tartózkodási hellyel rendelkező – **adóalanyoknak kötelező.** Ez a kötelezettség vonatkozik mind a Magyarországon már korábban regisztrált, mind pedig a jövőben regisztráló egyesült királyságbeli adóalanyokra.

Ha az érintett egyesült királyságbeli adóalany **a Közösség területén állandó telephelye van**, és azt a kilépést követően is fenntartja, akkor nem tekinthető harmadik államban letelepedettnak, és **nem kötelezett pénzügyi képviselő bejelentésére**, azonban dönthet úgy, hogy az Áfa tv-ben szabályozott jogainak gyakorlására, kötelezettségeinek teljesítésére pénzügyi képviselőt bíz meg. Ha azonban **nem rendelkezik a Közösség területén állandó telephellyel**, akkor kötelező pénzügyi képviselőt megbízni és azt a NAV-hoz bejelentenie.

Nem kötelező továbbá pénzügyi képviselő igénybevétele abban az esetben, ha az egyesült királyságbeli adóalany olyan ügyletet teljesít belföldön, mely után az adófizetési kötelezettségének a nem uniós egyablakos rendszeren keresztül tesz eleget.

A pénzügyi képviselővel kapcsolatban az adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi CLI. törvény további rendelkezéseket tartalmaz. Eszerint az a külföldi vállalkozás, amely belföldi gazdasági tevékenységével összefüggésben **gazdasági célú letelepedésre nem köteles**, belföldi adókötelezettségeinek teljesítésére **pénzügyi képviselőt bízhat meg.** A NAV a bejelentés alapján a külföldi vállalkozást és pénzügyi képviselőjét nyilvántartásba veszi, és a külföldi vállalkozásnak adószámot állapít meg. **Az adóazonosító számmal már rendelkező vállalkozásnak nem kell ismételtén kérnie a nyilvántartásba vételét**, esetükben csupán a pénzügyi képviselő bejelentésére van szükség.

A belföldi gazdasági tevékenységével összefüggésben **gazdasági célú letelepedésre nem köteles külföldi vállalkozás magyar adószáma nem válik érvénytelenné a brexit után sem**, ez azonban nem jelenti azt, hogy ha arra kötelezett, ne kellene pénzügyi képviselőt megbízni és bejelentenie a NAV-hoz.

A külföldi vállalkozás **pénzügyi képviselőjét a 'T201 jelű**, a pénzügyi képviselő képviseletében **eljáró magánszemélyt pedig az EGYKE-adatlapon jelentheti be.**

4. Áfa-visszatérítetés

Mint ahogy az átmeneti időszakban (2020. december 31-ig) az Egyesült Királyság a többi tagállammal egy tekintet alá esett,

- a **Közösség más tagállamában megfizetett áfa** az Egyesült Királyságban gazdasági céllal letelepedett adóalanyok – a vonatkozó feltételek fennállása esetén – **visszajár**, valamint
- a Közösség más tagállamban gazdasági céllal letelepedett adóalany által **az Egyesült Királyságban megfizetett áfa is visszaigényelhető.**

Főszabályként mindkét esetben a tárgyévet követő év **szeptember 30-ig kellene benyújtani** az adó-visszatérítetési kérelmet.

A kilépési megállapodás ugyanakkor lerövidíti a visszatérítési kérelem benyújtásának határidejét, ezáltal a belföldi adóalanyoknak az Egyesült Királyságban, illetve az egyesült királyságbeli adóalanyoknak belföldön felszámított áfa visszatérítésére vonatkozó, 2020-as évet érintő kérelmek benyújtásának határideje **2021. március 31.**

A tárgyévet követően, vagyis **2020. december 31. után** az Egyesült Királyságban gazdasági céllal letelepedett adóalany által Magyarországon megfizetett áfa, illetve a Magyarországon gazdasági célú letelepedéssel rendelkező adóalany által az Egyesült Királyságban **megfizetett adó akkor jár vissza, ha az Egyesült Királyság és Magyarország viszonyosságban állapodik meg egymással.**

5. Külföldi utasnak adható áfa-visszatérítés

Az Áfa tv. – a Héa-irányelvben foglaltakkal összhangban – az export adómentességek körében külön szabályozást tartalmaz az olyan termékértékesítés adómentességére, amelynél a beszerző külföldi utas és **a termék a külföldi utas személyi vagy útipoggyászának részeként hagyja el a Közösség területét.**

Az Áfa tv. alkalmazásában külföldi utas az a természetes személy, aki

- a Közösség egyetlen tagállamának sem állampolgára, és nem jogosult a Közösség egyetlen tagállamában sem állandó tartózkodásra, továbbá az, aki
- a Közösség valamely tagállamának állampolgára ugyan, de a lakóhelye a Közösség területén kívül, vagyis harmadik országban van.

Mivel 2021. január 1-től az **Egyesült Királyság állampolgárai**, illetve a Közösség valamely tagállamának azon állampolgárai, akiknek a lakóhelye az Egyesült Királyságban van, már **megfelelnek a külföldi utas törvényi fogalmának**, az Áfa tv-ben meghatározott feltételek fennállásakor **áfa-visszatérítésre vagy** – az értékesítő döntése alapján – **adómentességre jogosultak**.

6. Egyablakos rendszer

Az egyablakos rendszer szolgál arra, hogy az adófizetés helye szerinti tagállamban, azaz **a fogyasztási tagállamban nem letelepedett adóalanyok a nem adóalanyoknak nyújtott távközlési, műsorszolgáltatási és elektronikus szolgáltatás után az adót bevallják és megfizessék**.

Az egyablakos rendszerben a bevallásokat és a befizetéseket **az adóalany letelepedésének tagállama szerinti adóhatósághoz kell teljesíteni**. Ha az egyablakos rendszerben benyújtott bevallásokat korrigálni kell, akkor azt az eredeti bevallás benyújtási határidejétől számított 3 évig lehet a letelepedési tagállamnál megtenni. A három év leteltével a fogyasztási tagállamnál kell ezt közvetlenül kezdeményezni.

A kilépési megállapodás értelmében

- az Egyesült Királyságban, mint letelepedési tagállamban az egyablakos rendszerben, valamint
- valamely tagállamban – például Magyarországon – mint letelepedési tagállamban az Egyesült Királyság vonatkozásában

az egyablakos rendszerben **az átmeneti időszak vége előtt teljesített ügyletekre vonatkozóan benyújtott bevallások korrekcióját legkésőbb 2021. december 31-ig lehet a letelepedési tagállamban benyújtani**.

2021. január 1-jétől - tekintettel arra, hogy az Egyesült Királyságra már a harmadik államra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni – nem lesz lehetőség arra, hogy az Egyesült Királyságban történő letelepedés nélkül teljesített ügyletek esetében, amely után a teljesítésre kötelezett adóalany az adófizetésre kötelezett, az egyablakos rendszert alkalmazzák a bevallás benyújtására és az adó megfizetésére. Ezért ezekben az esetekben a vállalkozásoknak közvetlenül kell regisztrálni az egyesült királyságbeli adóhatóságnál.

7. Észak-Írországra vonatkozó kivételek

A kilépési megállapodáshoz fűzött, Írországról/Észak-Írországról szóló jegyzőkönyv értelmében az Egyesült Királyság kilépése ellenére az Észak-Írország viszonylatában létrejött termékértékesítések és termékbeszerzések továbbra is közösségi ügyletnek tekintendők, Észak-Írország pedig a termékértékesítések szempontjából EU tagállamként kezelendő. Észak-Írország e speciális – egyébként 2024. december 31-ig tartó, de meghosszabbítható – státusza azt jelenti, hogy Észak-Írországra, illetve onnan a Közösség területére irányuló termékértékesítésekre 2020. december 31. után is a közösségi jogszabályokat kell alkalmazni. A szolgáltatásoknál azonban ilyen megkülönböztetés nem érvényesül, ezen ügyletekben az Egyesült Királyságot egységesen harmadik országnak kell tekinteni.

A fentiek értelmében a Közösség tagállamaiból, így Magyarországról Észak-Írországra történő termékértékesítésekre a Közösségen belüli termékértékesítés, illetve a távértékesítés szabályai, míg az Észak-Írországból történő termékbeszerzésre a Közösségen belüli termékbeszerzésre, távértékesítésekre vonatkozó szabályok az irányadóak. Az észak-ír adóalanyok azonosítására ezen rendelkezések alkalmazhatósága érdekében külön hea-azonosítószámot állapítanak meg „XI” előtaggal.

Az Észak-Írországra letelepedett adóalanyok 2021. július 1-jétől alkalmazhatják az egyablakos rendszert a Közösség tagállamaiba irányuló távértékesítéseik utáni áfa megfizetésére. A Közösség tagállamaiban, így Magyarországon letelepedett adóalanyok alkalmazhatják az egyablakos rendszert az Észak-Írországra lakóhellyel rendelkező fogyasztók részére történő Közösségen belüli távértékesítések utáni áfa/hea megfizetésére.

Az Észak-Írországra letelepedett adóalanyok a Közösségben letelepedett adóalanyokra vonatkozó szabályok szerint kérhetik a Közösség valamely tagállamában, a termékbeszerzés során rájuk áthárított áfa visszatéríttetését, hasonlóan a közösségi szabályok szerint kérhetik a Közösség tagállamában letelepedett adóalanyok – így a belföldi adóalanyok is – az Észak-Írországra, a termékbeszerzéseik során rájuk áthárított áfa visszatéríttetését, vagyis a visszatéríttetés iránti kérelmet a letelepedésük szerinti tagállam adóhatóságánál nyújthatják be a tárgyévet követő év szeptember 30-ig.

[Pénzügyminisztérium Fogyasztási és Forgalmi Adók Főosztálya PM/3943/2021; Nemzeti Adó- és Vámhivatal Központi Irányítás Ügyfélkapcsolati és Tájékoztatási Főosztály Ütf-65/2021]